

Dato 28-08-2019

Sagsnr. 7-2813-20/1

Puljeopslag: Pulje til at tilpasse indretning og fysiske omgivelser i forhold til at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd

Sundhedsstyrelsen inviterer hermed kommuner og private leverandører på ældreområdet til at ansøge om puljemidler til at igangsætte og afprøve indsatser i forhold til at understøtte behov for sansestimuli hos borgere med en demenssygdom eller andre kognitive funktionsnedsættelser.

Der er afsat 11 mio. kr. til en ansøgningspulje som led i 'Handlingsplan til at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd i ældreplejen', der er en del af finanslovsaftalen for 2019-2022¹.

Projektperioden løber fra 1. december 2019 til 31. december 2022.

Ansøgninger skal være modtaget af Sundhedsstyrelsen senest **torsdag den 24. oktober 2019 kl. 12.00**

Formål

Puljen har til formål at igangsætte og afprøve nye indsatser til at forebygge og reducere udadreagerende adfærd hos borgere med demens eller andre kognitive funktionsnedsættelser på ældreområdet gennem tilpasning af sansestimuli. Det kan eksempelvis være at afprøve sansestimulerende metoder, nedsætte støj, afprøve sanserum, sansehaver eller ro-skabende, intuitive og lavteknologiske teknologier som fx sovende dyr og gyngestole, give tilbud om dybe træk, tryk og berøringer, tilpasse omgivelserne eller indretningen i boligen, brug af musik og lyd, belysning, vandmassagebrikse med videre.

Målet er at opnå større indsigt og opsamle erfaringer med sansestimuli i praksis med henblik på at bidrage til det fremadrettede arbejde med at forebygge og reducere udadreagerende adfærd på ældreområdet.

Baggrund

Udadreagerende adfærd hos borgere med demens eller andre kognitive funktionsnedsættelser er oftest et udtryk for manglende trivsel som følge af, at de grundlæggende, fysiske og psykologiske behov hos borgeren ikke er opfyldt. Det kan blandt andet skyldes somatiske forhold, der ikke er håndteret, såsom infektion, smerter eller bivirkninger fra medicin. Det kan også skyldes psykosociale forhold, såsom manglende inklusion eller meningsfulde aktiviteter eller være en respons på omstændigheder i borgerens omgivelser, der stiller krav til den enkeltes svækkede, kognitive evner, som for eksempel at sortere i sanseindtryk.

¹ Læs mere om handlingsplanen: <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2019/handlingsplan-til-at-forebygge-og-haandtere-udadreagerende-adfaerd-i-aeldreplejen>

Dato 28-08-2019

Sagsnr. 7-2813-20/1

I takt med at demenssygdommen forværres, forringes borgerens evne til at bearbejde sanseindtryk, hvilket kan påvirke dennes trivsel og adfærd. Hvis borgerens behov for sansestimuli ikke bliver opfyldt og vedligeholdt over en længere periode, kan det føre til ændret adfærd hos borgeren som kompensation for sansemæssige udfordringer. Det kan vise sig i form af manglende trivsel og fx vrede, angst, selvstimulerende- eller selvskadende adfærd samt udadreagerende adfærd.

Udadreagerende adfærd kan også føre til faglige, arbejdsmiljømæssige og organisatoriske problemstillinger, som kan påvirke medarbejdernes trivsel på ældreområdet. Fx viser forskning, at hver tredje medarbejder på døgninstitutioner og i hjemmepleje har været udsat for vold eller trusler om vold i 2018².

Det stiller store krav til medarbejdernes kompetencer at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd. Erfaringer viser, at sansestimuli kan medvirke til at øge trivsel og tryghed for borgerne og reducere uro, selvstimulerende, selvskadende og udadreagerende adfærd³.

For mere viden på området henvises til Sundhedsstyrelsens udgivelse 'Sansestimuli – viden og erfaringer om brug af sansestimuli til forebyggelse og reducere af udadreagerende adfærd på ældreområdet'⁴.

Målgruppe

Projektets målgruppe er borgere med en demenssygdom eller andre kognitive funktionsnedsættelser på ældreområdet med behov for tilpasset sansestimuli.

Hvem kan søge om midler fra puljen?

Puljen kan søges af kommuner og private leverandører.

Hvad kan der ansøges om støtte til?

Der kan søges om midler direkte relateret til projektet, herunder:

- Midler til indkøb af hjælpemidler og velfærdsteknologier til sansestimuli.
- Midler til tilpasninger af fysiske omgivelser og indretning, inde såvel som ude.
- Midler til praksisorienteret kompetenceudvikling for relevante medarbejdere og ledere, fx workshops, undervisningsforløb, seminarer, kurser, temadage.
- Midler til gennemførelse af projektet herunder projektledelse, implementering, egevalue-ring, honorering af relevante fagpersoner og konsulenter med videre.
- Midler til udvikling og implementering af metoder, arbejdsgange og redskaber samt øvrigt relevant materiale herunder fx formidling og layout af materiale.

Der kan ikke ansøges om midler til følgende:

² National Forskningscenter for arbejdsmiljø (2018): *Tal og fakta om arbejdsmiljøet*.

³ Socialstyrelsen (2017): *Nationale retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på botilbud samt boformer for hjemløse*.

⁴ Udgivelsen vil være tilgængelig på puljens hjemmeside primo september: <https://www.sst.dk/da/Opgaver/AEldre/Demens/Udadreagerendeadfærd>

Dato 28-08-2019

Sagsnr. 7-2813-20/1

- Forskningsprojekter.
- Aktiviteter og lønmidler, der har karakter af almindelig drift, fx husleje og telefon.
- Udgifter, der afholdes uden for den angivne projektperiode.
- Dækning af moms, der kan afløftes.
- Anlægsudgifter, som ikke lever op til puljens formål samt de opstillede kriterier, herunder fx renovering og vedligeholdelse af eksisterende fysiske rammer.

Betingelser for at modtage støtte

Ansøgningen skal opfylde følgende krav:

- Der er én hovedansøger - enten kommune eller privat leverandør, også hvis projektet er et samarbejdsprojekt.
- Der er anført en juridisk ansvarlig person i projektet fra hovedansøger.
- I tilfælde af samarbejde mellem flere kommuner og private leverandører, er der vedlagt en interessetilkendegivelse eller samarbejdsaftale som bilag (aftalen kan være foreløbig med forbehold for politisk godkendelse). Sundhedsstyrelsen skal senest have modtaget den endelige samarbejdsaftale for de ansøgere, der får tilsagn, to måneder efter tilsagnet er givet.
- Der er beskrevet en tidsplan for projektet, hvor det fremgår hvilke aktiviteter, leverancer og milepæle, der skal være opnået hvornår.
- Der er udarbejdet et budget for projektet, et budget fordelt på årene 2019-2022, og hvis relevant et budget opdelt på samarbejdspartnere. Eventuel egenfinansiering skal fremgå af budgetterne, hvor dette er aktuelt.

Kriterier for udvælgelse af ansøgninger

Ud over de ovenfor nævnte betingelser, som skal være opfyldt for modtagelse af støtte, vil Sundhedsstyrelsen vurdere og prioritere ansøgningerne ud fra følgende kriterier:

1. I hvilken grad det i ansøgningen er klart og præcist beskrevet, hvordan projektet understøtter puljens formål om at forebygge og reducere udadreagerende adfærd på ældreområdet gennem tilpasning af sansestimuli.
2. I hvilken grad projektbeskrivelsen indeholder en klar og præcis beskrivelse af projektets indhold og målgruppe, herunder projektets målsætninger samt kriterier for, hvornår disse er opnået.
3. I hvilken grad der i ansøgningen er givet en klar og præcis beskrivelse af projektets organisering, ledelsesmæssige forankring, tilknyttede kompetencer og erfaring, der sandsynliggør projektets gennemførlighed.
4. I hvilken grad ansøgningen klart beskriver, hvordan projektet efter endt projektperiode forventes at blive forankret i organisationen, og hvordan erfaringerne udbredes til andre relevante enheder/områder/kommuner/private leverandører.

Dato 28-08-2019

Sagsnr. 7-2813-20/1

Erfaringsopsamling og afrapportering

Sundhedsstyrelsen vil gennemføre en erfaringsopsamling i 2022 med henblik på at opsamle konkrete erfaringer, der kan give inspiration til, hvordan der kan arbejdes med tilpasning af sansestimuli i praksis. Projektet er forpligtet til at bidrage til erfaringsopsamlingen i forbindelse med projektets afslutning.

Ansøger skal derudover indsende en kort årlig statusrapport til Sundhedsstyrelsen med udgangspunkt i en fremsendt skabelon. Statusrapporten skal kunne bidrage til erfaringsopsamlingen.

Økonomi

Der er i puljen afsat 11 mio. kr. i perioden 2019-2022. Puljemidlerne forventes udmøntet primo december 2019. De tildelte tilsagn i 2019 kan anvendes i hele projektperioden. Projektet skal senest være igangsat i 1. kvartal 2020 og være afsluttet senest den 31. december 2022.

Ansøger er forpligtet til at indsende et årligt regnskab samt et slutregnskab, der er godkendt af en statsautoriseret revisor, til Sundhedsstyrelsen senest tre måneder efter projektaktiviteternes ophør. Under hensyn til puljens størrelse og størrelsen af det enkelte projekt, kan Sundhedsstyrelsen ved tildeling af midler ud fra et fagligt skøn foretage en reduktion af den støtte, der er ansøgt om.

Ansøgningsprocedure

Sundhedsstyrelsens ansøgningskema (inklusive alle 4 delskemaer) skal anvendes og udfyldes. Inden ansøgningskemaet udfyldes, læses "Vejledning til ansøgning for Pulje til at tilpasse indretning og fysiske omgivelser i forhold til at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd". Delskema 2, "Beskrivelse af projektet", må maksimalt fylde 5 sider (skrifttype Arial, skrift-størrelse 10).

Ansøgningen sendes underskrevet til aedpulje@sst.dk som en samlet pdf-fil. Desuden bedes medsendt en version i word-format (denne version behøver ikke være underskrevet). I emnefeltet skrives "Pulje til at tilpasse indretning og fysiske omgivelser i forhold til at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd. [Navn på hovedansøger]".

Ansøgningsfristen er **torsdag den 24. oktober 2019 kl. 12.00**.

Yderligere oplysninger

Sundhedsstyrelsen kan kontaktes i ansøgningsperioden vedr. spørgsmål til puljen. Ansøgere kan dog ikke forvente svar på spørgsmål efter den 18. oktober 2019 og frem til ansøgningsfristen. Spørgsmål og svar af generel karakter vil blive offentliggjort på Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Generelle faglige spørgsmål: Fie Brusgaard Brandt, tlf. 3035 5232, e-mail: fibb@sst.dk

SUNDHEDSSTYRELSEN

Dato 28-08-2019

Sagsnr. 7-2813-20/1

Spørgsmål vedr. økonomi og administration: Kasper Dahl, tlf. 7226 9454, e-mail: kad@sst.dk